

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3371/2021. (VII. 28.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése, 5. § (1) és (2) bekezdése, 22. § (2) bekezdése és 23. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 4. § (1) bekezdése, 5. § (1) és (2) bekezdése, 22. § (2) bekezdése és 23. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint a gyülekezések megtartására vonatkozó generális tilalom ellentétes az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésével, illetve az R. rendelkezései az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésével és XV. cikk (2) bekezdésével ellentétesen korlátozzák a gyülekezés szabadságát.
- [2] 2. Az igazságügyi miniszter levélben tájékoztatta az Alkotmánybíróságot az indítvánnyal kapcsolatos véleményéről. Álláspontja szerint az R.-ben rögzített jogkorlátozás legitim célt szolgál, és nem ellentétes a veszélyhelyzetben irányadó alapjogkorlátozásra vonatkozó rendelkezésekkel.
- [3] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [4] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az R. 2020. november 11. napján lépett hatályba, az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2021. március 27. napján – határidőben – küldte meg az Alkotmánybíróságnak. Az indítványozó személyesen járt el, és az R. megsemmisítésére vonatkozóan határozott kérelemmel élt.
- [5] 3.2. Ezt követően az Alkotmánybíróság az indítványozó érintettségét vizsgálta.
- [6] Az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasszal élhet az, akinek Alaptörvényben biztosított jogát az alkalmazott, illetve közvetlenül hatályosuló jogszabályi rendelkezés sérti. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasz befogadásának központi kérdése az indítványozó (közvetlen és aktuális, vagyis a panasz benyújtásakor fennálló) érintettsége, amelynek alkotmányos tartalmát az Alkotmánybíróság a következőképpen határozta meg: „a panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, nevezetesen az, hogy a panaszos által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály a panaszos személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, s ennek következtében a panaszos alapjogai sérülnek.” {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]; 3053/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [10]}
- [7] Az indítványozó az érintettsége alátámasztására általánosságban hivatkozott a gyülekezési joga gyakorlásának lehetetlenségére, amely gyülekezések az R. szabályai folytán nem voltak megtarthatóak. Az indítvány tartalmából az következik, hogy különböző, a közügyekkel kapcsolatos tüntetésen az indítványozó részt kívánt (volna) venni, továbbá, hogy nem várható el tőle, hogy a szankciókat kockáztatva megszegje a korlátozó szabályokat, így az R. rendelkezése őt közvetlenül érinti. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ez a befogadási feltétel teljesül.

- [8] 4. A Kormány mint veszélyhelyzeti jogalkotó az R.-t módosította, és annak az indítványozó által kifogásolt, gyülekezést korlátozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezte. Ugyan az alkotmányjogi panasz eljárásokban a támadott jogszabály hatályvesztése önmagában nem jelenti azt, hogy az Alkotmánybíróságnak ne kellene érdemben vizsgálni az indítványt [Abtv. 64. § e) pont], azt azonban előkérdésként vizsgálni kellett, hogy létezik-e, létezhet-e olyan ügy, amelyre a támadott rendelkezést alkalmazni kell. Ha ugyanis az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált, akkor az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a, illetve az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján megszünteti az eljárást. Az Abtv. 26. § (2) bekezdés alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság a jogszabály alkotmányosságáról dönt, melynek lehetséges következménye a jogszabály megsemmisítése folytán annak hatályvesztése. Nem indokolt az eljárás lefolytatása, ha a támadott jogszabály már nem hatályos és nem is alkalmazható.
- [9] Jelen esetben megállapítható, hogy az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése szerinti gyűlések megtartását ismét a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény szabályozza, azt az R. nem korlátozza. Az indítványozó nem hivatkozott továbbá olyan, hatóság vagy bíróság előtt folyamatban lévő ügyre, amelyben az R. gyülekezést korlátozó szabályait alkalmazni kellene.
- [10] Mindemellett az Alkotmánybíróság a 23/2021. (VII. 13.) AB határozatában – az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasz keretei között – már vizsgálta az R. 4. és 5. §-ainak alkotmányosságát, és a gyülekezési jogot korlátozó szabályok megsemmisítését célzó indítványt elutasította. Ugyanakkor ebben alkotmányos követelményként állapította meg, hogy a jogalkotó a gyülekezési jog gyakorlását veszélyhelyzet idején is csak elengedhetetlenül szükséges ideig és körben függesztheti fel akként, hogy észszerű időközönként meg kell vizsgálnia, hogy a korlátozásra okot adó körülmény továbbra is indokolja-e az alapjog felfüggesztését, vagy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését meghaladó mértékű korlátozását.
- [11] 5. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány elbírálására okot adó körülmény már nem áll fenn, ezért az eljárást – az Abtv. 59. §-a, illetve az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján – megszüntette.

Budapest, 2021. július 12.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/745/2021.

